

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – juni 2017

Situering

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand juni 2017.

Daarbij wordt zowel stilgestaan bij:

- agenda en discussies op niveau van de Europese Raad en de Raad van de Europese Unie;
- ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Ze maakt gebruik van input van vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen in:

- het Strategisch overleg internationale aangelegenheden (SOIA) en
- de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie

Beknopte samenvatting

Agenda komende maand van de (Europese) Raad

In de maanden juli-augustus 2017 is Vlaanderen woordvoerder namens België in volgende vakraden:

Datum	Raadsbijeenkomst
17-18 juli	Raad Landbouw en Visserij – luik Visserij
17-18 juli	Informeel Raad Concurrentievermogen (Interne Markt, Industrie, Onderzoek en Ruimtevaart) – luik Industrie

Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1. Onderhandelingen met het VK over de brexit gestart

De EU en het VK hielden hun eerste onderhandelingsgesprekken over de brexit. Deze openingsronde ging over de wijze waarop en waarover de onderhandelingen gevoerd zullen worden de komende maanden (*talks on the talks*). Er zal gewerkt worden met onderhandelingscycli van 4 weken. Voorlopig werden vijf rondes gepland, van juni tot oktober. Technische onderhandelingen vinden plaats in gespecialiseerde werkgroepen. Daarnaast is er een dialoog opgestart over Ierland en Noord-Ierland. Een voorstel van het VK om het onderhandelingsmandaat uit te breiden naar diensten en internationale akkoorden, met uitzondering van WTO en het Klimaatakkoord, werd door de Commissie verworpen. Hoofdonderhandelaar

van het VK (David Davis) heeft tijdens deze eerste gesprekken de positie van het VK nog eens duidelijk gesteld: het VK wil uit de interne markt en uit de douane-unie stappen, wil controle over de eigen grenzen en kan de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie niet meer aanvaarden na de terugtrekkingsdatum. Verder wil het VK zijn immigratie kunnen controleren en eigen handelsakkoorden kunnen afsluiten. De lidstaten bespraken daarnaast ook onderling de procedure om de nieuwe locatie van de EU-instanties die in het VK gevestigd zijn te bepalen, namelijk het Europees Geneesmiddelenbureau en de Europese Bankautoriteit. België heeft zich kandidaat gesteld voor beide agentschappen.

2. Onderhandelingen over vrijhandelsakkoord met Japan bereiken eindfase

De voorbereidingen van de Elfde Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie worden verdergezet. Met Japan lijken de onderhandelingen in juni voldoende gevorderd om in juli een politiek akkoord te hebben over de tekst. Vlaanderen heeft nog initiatief genomen om de laatste elementen uit de brand te slepen, vooral wat landbouw betreft, wat het gevoeligste onderdeel van deze onderhandelingen is voor Japan. Verder heeft België samen met een aantal andere lidstaten nogmaals gevraagd het mandaat voor deze onderhandelingen vrij te geven, maar vooralsnog werd hierover geen consensus gevonden binnen de Raad. In juni werd ook gestart met de ontwikkeling van een onderhandelingsmandaat over de modernisering van het vrijhandelsakkoord met Chili. Daarnaast werden voorbereidingen besproken in Europees verband tegen mogelijke maatregelen vanwege de Amerikaanse overheid tegen de import van buitenlands staal.

3. Normen voor autobus- en vrachtwagenbestuurders worden aangescherpt

Met een herziening van een richtlijn over de vakbekwaamheid van autobus- en vrachtwagenbestuurders wil de Europese Commissie het verkeer op de Europese wegen veiliger maken en uniforme concurrentie in de EU waarborgen. Meer concrete doelstellingen van de herziening zijn: (1) ervoor zorgen dat de opleiding zich richt op recente technologische ontwikkelingen, verkeersveiligheid en zuinig rijden; (2) zorgen voor vlotte wederzijdse erkenning door de lidstaten en (3) verbeteren van de juridische duidelijkheid en coherentie met andere Europese regelgeving. Vlaanderen kan instemmen met de doelstellingen van het voorstel maar heeft een andere visie op het niet-commercieel vervoer. Volgens Vlaanderen kan niet-commercieel vervoer enkel uitgezonderd zijn als het voor persoonlijk nut is. Het feit dat het om niet-commercieel vervoer gaat, verandert immers niets aan de risico's die verbonden zijn aan de verkeersdeelname. De wijziging in de tekst stelt deze chauffeurs expliciet vrij.

4. Ministers van Financiën nemen aanbevelingen en adviezen over Europees Semester aan

De ministers van Financiën namen aanbevelingen inzake de nationale hervormingsprogramma's en de adviezen over de geactualiseerde stabiliteits- en convergentieprogramma's aan. De Europese Centrale Bank (ECB) stelde dat de reductie van het aantal aanbevelingen tot gevolg heeft dat een aantal thema's zoals het ondernemingsklimaat minder belicht worden. Verder formuleerde de ECB enkele bemerkingsen over de risico's verbonden aan de prijzevolutie van vastgoed, de noodzaak van diepgaande analyses van landen die een buitensporig overschot op hun lopende rekening vertonen en de noodzaak om de budgettaire inspanningen verder te zetten in de huidige omgeving van lage intrestvoeten. De aanbevelingen en adviezen zullen voor bevestiging aan de Europese Raad voorgelegd worden. De formele goedkeuring, waarmee het Europees Semester afgesloten wordt, volgt op de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) van 11 juli.

5. Lidstaten bespreken mogelijkheid om veiligheidsreserve in te bouwen voor reductie broeikasgasemissies

De ministers van Leefmilieu bespraken het voorstel voor bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties voor de lidstaten tegen 2030 (ESR) en het voorstel om broeikasgasemissies door verandering in landgebruik en bosbouw op te nemen in het klimaat- en energiekader 2030 (LULUCF-verordening). Sommige lidstaten

met een lager dan gemiddeld BNP/capita vragen om rekening te houden met het feit dat ze beter zullen presteren in 2020 dan hun nationale doelstelling, maar het moeilijk zouden kunnen hebben om de 2030-doelstelling te bereiken. Om die lidstaten tegemoet te komen, stelde het voorzitterschap voor om een veiligheidsreserve te creëren (ESR). Voor België kan de oprichting van een veiligheidsreserve overwogen worden, maar enkel als de andere gevoelige elementen van het dossier onveranderd blijven. Voor LULUCF stelde het voorzitterschap voor om een nationale buffer voor bosbeheer te hanteren om bosrijke lidstaten tegemoet te komen. België tekende voorbehoud aan tegen deze nationale buffer, maar erkent wel de bekommernissen van bosrijke lidstaten. België stelde voor dat er daarom meer recente data gebruikt zouden worden voor het bepalen van het referentieniveau.

6. Lidstaten willen 30% efficiënter omspringen met energie tegen 2030

De ministers van Energie bepaalden dat Europa 30% efficiënter moet omgaan met energie tegen 2030. Wegens verdeeldheid onder de lidstaten wordt deze doelstelling vermeld zonder te specificeren of het een bindende of indicatieve doelstelling is. In de periode 2021-2025 zullen de lidstaten jaarlijks 1,5% op de energieverkopen moeten besparen (cumulatief). Voor de periode 2026-2030 wordt dit tot 1,0% verlaagd (tenzij uit een tussentijdse evaluatie van de Commissie in 2024 zou blijken dat de EU niet op schema ligt om haar doelstellingen te bereiken). Vlaanderen en België erkennen de belangrijke rol die energie-efficiëntie speelt in energie- en klimaatbeleid. Wel hebben ze tijdens de onderhandelingen mee aangedrongen op voldoende flexibiliteit bij de implementering van de nationale energiebesparingsverplichtingen en op het indicatieve karakter van de 30% energie-efficiëntiedoelstelling voor 2030.

7. Langverwacht akkoord over hervorming biolandbouw bereikt

Het dossier van de biolandbouw sleept al enkele jaren aan. De onderhandelingen verliepen moeizaam en waren eind mei afgesprongen toen het Speciaal Comité Landbouw het vernieuwd mandaat niet kon goedkeuren. Het Maltese voorzitterschap vroeg op 12 juni de lidstaten om politieke richting over de toekomst van het dossier biolandbouw. Europees Commissaris voor Landbouw Hogan gaf aan dat het uitblijven van een akkoord de ontwikkeling van de biolandbouw zou belemmeren. Hij zag nog twee politieke openstaande punten: de aanpak van niet-toegestane producten en de link met de bodem. Voor beide kwesties stelde hij voor om ze voor ons uit te schuiven en later te regelen. Een gekwalificeerde meerderheid van ministers gaf de voorkeur aan verder onderhandelen met het Europees Parlement, ondanks het feit dat zij ook nog veel openstaande punten hadden. Negen lidstaten, waaronder België, gaven de voorkeur aan het afbreken van de besprekingen. Het Maltees voorzitterschap noteerde dat een meerderheid verder wou gaan met onderhandelen, wat vervolgens in juni nog gebeurde. Op 30 juni werd een voorlopig politiek akkoord bereikt in triloog.

8. België steunt Europese Pijler van Sociale Rechten ten volle

De Europese ministers van Werk debatteerden over de Europese Pijler van Sociale Rechten die de Commissie in april voorstelde en die het basisstreven naar opwaartse sociale convergentie onderschrijft. De ministers vinden de Pijler een prioriteit. Ze zien het als een breed instrument dat met de nodige flexibiliteit moet worden ingezet door de ministers van Werk en Sociale Zaken, met de nodige raadpleging van de sociale partners en met betrokkenheid van andere ministers. Het Ests voorzitterschap zal besprekingen voeren met het Europees Parlement en de Commissie zodat een interinstitutionele afkondiging vóór het einde van 2017 kan getekend worden. België steunt de Europese Pijler ten volle. Een socialer, eerlijker Europa is een legitieme verzuchting van veel burgers en de Pijler van Sociale Rechten kan het draagvlak voor de EU versterken. België is verheugd dat de Pijler niet enkel openstaat voor de Eurozone, maar voor de hele EU, zodat er een gelijk speelveld op sociaal en werkgelegenheidsvlak ontstaat alsook een faire arbeidsmobiliteit.

Nieuwe fiche prioritair dossier

9. Vlaanderen kan voorstellen Commissie steunen om tolheffing voor alle voertuigen met 4 wielen mogelijk te maken

De Commissie formuleerde een voorstel om de richtlijn kilometerheffing en richtlijn interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen te herzien. Hiermee beoogt de Commissie: (1) stappen te nemen richting “de vervuiler betaalt” en “de gebruiker betaalt” en afstandsgelateerde tolsystemen met een uitfasering van de vignetten; (2) de beginselen van de richtlijn uit te breiden naar alle voertuigen met 4 wielen; (3) een variatie van de heffingen op basis van de koolstofuitstoot mogelijk te maken zodra de methodologie beschikbaar is; (4) de minima voor verkeersbelasting gradueel naar 0 te brengen voor zwaar vrachtvervoer over een periode van 5 jaar; (5) een automatisch systeem van informatie-uitwisseling tussen lidstaten op te zetten voor gebruikers van voertuigen die geen tol hebben betaald. Voor Vlaanderen is een uitbreiding van het toepassingsgebied aanvaardbaar op voorwaarde dat een graduele afbouw van de minima voor verkeersbelasting voor zware vrachtwagens wordt meegenomen. Daarnaast stelt Vlaanderen zich de vraag of een opname van bussen vanaf 2020 haalbaar is en of deze ook het openbaar vervoer moeten omvatten. De richtlijn blijft echter te vaag over mogelijke compensaties die lidstaten mogen doorvoeren bij de invoering van een tolheffing. De Vlaamse Regering steunt een zo ruim mogelijke invulling van de term ‘road fee’ die alle vormen van tol, vignetten en lage emissiezones omvat.

Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

10. Nieuwe voorstellen van richtlijn tijdens de afgelopen maand

Tussen 1 en 30 juni 2017 werden 6 voorstellen van richtlijn aangenomen. Zie bijlage III.

Deze voorstellen van richtlijn behandelen volgend onderwerpen:

- in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware voertuigen
- in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen, wat betreft de bepalingen inzake belastingen op voertuigen
- regels voor de terbeschikkingstelling van bestuurders in de wegvervoersector
- interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en vergemakkelijking van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie
- het gebruik van gehuurde voertuigen zonder bestuurder voor het vervoer van goederen over de weg
- uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot te rapporteren grensoverschrijdende constructies

11. Aangenomen richtlijnen tijdens de afgelopen maand

Tussen 1 en 30 juni 2017 werden 5 aangenomen richtlijn gepubliceerd. Zie bijlage III.

Deze aangenomen richtlijnen behandelen volgend onderwerpen:

- wijziging van Richtlijn (EU) 2016/1164 wat betreft hybridemismatches met derde landen
- vrijstelling voor cadmium en lood in filterglas en glas dat voor reflectienormen wordt gebruikt
- vrijstelling voor lood in lagerschalen en -bussen voor bepaalde koelmiddelhoudende compressors
- vrijstelling voor lood in wit glas dat voor optische toepassingen wordt gebruikt
- aspecten van het vennootschapsrecht

12. Stand van zaken omzettingsdossiers

In bijlage III vindt u een stand van zaken met betrekking tot de omzetting van Europese richtlijnen. Dit overzicht heeft enkel betrekking op richtlijnen die een omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereisen. Met betrekking tot een aantal richtlijnen speelt Vlaanderen een adviserende rol. Aangezien dergelijke richtlijnen geen omzetting vereisen in Vlaamse regelgeving, worden zij niet opgenomen in dit overzicht.

Er wordt in dit overzicht een onderscheid gemaakt tussen de “interne markt” richtlijnen (Vlaams scorebord interne markt) en de richtlijnen die niet onder de interne markt vallen (overige Vlaamse omzettingsdossiers).

Vlaams scorebord interne markt

Voor de categorie van “interne markt” richtlijnen publiceert de Europese Commissie tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een overzicht van de omzettingsprestaties van de 28 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord interne markt” samengesteld.

A. Vlaams scorebord van juni 2017¹

Het Vlaams scorebord van juni 2017 omvat 16 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is en waarvan Vlaanderen er al 11 heeft omgezet.

B. Vlaams scorebord van december 2017²

Het Vlaams scorebord van december 2017 omvat 5 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is en waarvan Vlaanderen er al 3 heeft omgezet.

C. Vlaams scorebord van juni 2018³

Het Vlaams scorebord van juni 2018 omvat 3 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is.

Overige Vlaamse omzettingsdossiers

Er zijn momenteel 3 richtlijnen die niet onder de interne markt vallen die door Vlaanderen dienen te worden omgezet.

¹ Het Vlaams scorebord van juni 2017 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2017. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 31 mei 2017 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 12 juni 2017.

² Het Vlaams scorebord van december 2017 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van december 2017. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 30 november 2017 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 11 december 2017.

³ Het Vlaams scorebord van juni 2018 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2017. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 31 mei 2018 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 12 juni 2018.

13. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid dient in juni 2017 nog maatregelen te nemen in 6 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

4 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

2 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Daarnaast was de Vlaamse overheid in juni 2017 betrokken in 7 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (=de *afgeronde* inbreukdossiers), maar die momenteel nog niet officieel gesloten zijn door de Europese Commissie⁴. Het gaat om:

3 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

4 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

⁴ Deze inbreukdossiers waarin Vlaanderen betrokken was, zijn nog niet gesloten door de Europese Commissie omdat ofwel andere Belgische overheden nog steeds in gebreke zijn of omdat de Europese Commissie nog steeds bezig is met het onderzoek naar de tijdige en volledige omzetting en toepassing van het Europees recht. Inbreukdossiers die geopend werden tegen België wegens niet-naleving van het Europees recht door andere Belgische overheden waarbij Vlaanderen in orde was voor de opening van de inbreuk, worden hier niet gerapporteerd.

Stand van de procedure	30.06 2016	31.08 2016	30.09 2016	31.10 2016	30.11 2016	31.12 2016	31.01. 2017	28.02.2 017	31.03 2017	30.04 2017	31.05 2017	30.06 2017
Ingebrekestellingen	4	6	5	4	5	3	4	5	5	6	4	3
Met redenen omklede adviezen	5	4	5	5	5	4	3	3	3	3	2	2
Dagvaardingen	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreuk-dossiers	11	12	12	11	12	9	8	9	9	10	7	6

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

- BIJLAGE I Agenda en discussies binnen de (Europese) Raad
- BIJLAGE II Nieuwe voorstellen van de Europese Commissie – prioritair voor Vlaanderen
- BIJLAGE III Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Geert BOURGEOIS
Minister-president van de Vlaamse Regering,
Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed